

FROLAND KOMMUNE

Forvaltning og Natur

STATSFORVALTEREN I AGDER

Postboks 504
4804 ARENDAL

Dato: 02.06.2023
Vår ref: 21/1572-279
Deres ref:
Saksbeh.: Ole Tom Ørnevik
Tlf.

Kommuneplanen for Froland - Arealdel 2021 - 2033, oversendelse av innsigelse for avgjørelse av Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Forslag til kommuneplan for Froland – Arealdel 2021 – 2033 mottok innsigelse fra Statsforvalteren i Agder knyttet til kommunens avsetting av næringsarealer til kraftkrevende industri på Bøylestad, i utløpet av perioden for offentlig ettersyn. Froland kommunestyre fattet vedtak i sak PS 22/84 den 15.12.2022 der kommunedirektøren ble bedt om å innlede mekling med statsforvalteren for å løse innsigelsen til kommuneplanens arealdel. Det ble også besluttet at dersom meklingen ikke førte fram ville kommunestyret at saken sendes til kommunal- og distrikts departementet for endelig avgjørelse. Det ble avholdt meklingsmøte den 03.03.2023 mellom Statsforvalteren i Agder og Froland kommune. Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene. Meklingsprotokollen ble forelagt Formannskapet i Froland i deres møte av 30.05.2023. Formannskapet tok protokollen til orientering. Saken oversendes med dette Statsforvalteren i Agder slik at innsigelsen kan avgjøres av Kommunal- og distrikts departementet. I det følgende redegjøres det kort for historikk, innmeldt innsigelse og resultat av meklingen og Froland kommunes merknader til Statsforvalterens innsigelse.

Kommunestyret i Froland kommune fattet den 23.09.2021 vedtak om å melde oppstart av planarbeid med revideringen av kommuneplanens arealdel, samt høring av planprogram. I planprogrammet ble det åpnet for alle arealinnspill uavhengig av formål. Bakgrunnen for planrevisjonen var et privat grunneierinnspill om næringsareal for kraftkrevende industri mottatt i høringsrunden for kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi 2021 – 2023. Arealinnspillet gjaldt næringsarealer på Bøylestad i nærheten av eksisterende transformatorstasjon.

I perioden planprogrammet lå ute til høring, innkom det to arealinnspill. Det var forslaget om næringsområde til fremtidig kraftkrevende industri på Bøylestad, samt forslag til fremtidig idrettsanlegg i form av enduroløype nær motocrossbanen på Jomås. Planprogrammet ble vedtatt den 24.03.2022. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt lagt ut på høring den 16.06.2022.

Etter fristen for høringen gikk ut var det kommet:

- Innsigelse fra Statsforvalteren i Agder for å endre arealbruken fra LNF til næringsformål på Bøylestad.
- 71 høringsuttalelser fra private enkeltpersoner, lag og foreninger.
- 11 høringsuttalelser fra offentlige instanser og nabokommuner.

Administrasjonen gjorde mindre endringer av planforslaget der man etterkom merknadene fra offentlig instanser og nabokommuner. Dette lå til grunn for sak PS 22/84 den 15.12.2022.

Statsforvalteren i Agder fremmet med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-45, innsigelse til følgende forhold i planen: Lokalisering av næringsområde på Bøylestad. Lokalisering er etter deres vurdering i strid med statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging punkt 4.1 og 4.2, med areal og transportplanen for arendsregionen og med nasjonale føringer for ivaretagelse av viktige naturmangfold, jf. Rundskriv T2/16, punkt 3.6.

Det ble gjennomført et dialogmøte mellom Statsforvalteren og Froland kommune den 31.10.2022. Dialogmøtet førte ikke frem.

Froland kommune bad om mekling den 03.02.2023. Det ble ikke oppnådd enighet i meklingsmøtet.

Statsforvalteren mener at forslaget om å legge kraftkrevende industri til Bøylestad ikke er bærekraftig. Det vises til at det tas i bruk jomfruelig skogsareal og det må anlegges en mil lang vei. Fordi Bøylestad ikke ligger i nærhet av by eller tettsted mener Statsforvalteren at trafikken til et industriområde på Bøylestad vil bli bilbasert. Statsforvalteren viser til regionplanen «areal og transportplanen for arendsregionen» og antyder at kraftkrevende industri bør anlegges i nærhet av hovedfartsveien. De viser også til at det medgår nær truet naturtyper innenfor arealavgrensingen.

Etter Froland kommunes mening har Statsforvalteren for innsnevret syn på bærekraftvurderingen. Dersom spenningsfall (energitap) ved å føre energien fra hovedledningen og ut i distribusjonsnett, og dersom trafikkbelastning ihht. oppbyggingen av «batterivarekjeden», ble tatt med i vurdering, mener Froland kommune vil vise at Bøylestad er bærekraftig og er det beste lokaliseringen av kraftkrevende industri på Agder. Det vises til følgende:

- Spenningsfall er et komplisert regnestykke med mange parametere som gir utfall. En grov anslag er at en mil lang 132 kV ledning med kapasitet på 315 MW vil miste 3 promille av energien i ledningen. Ved fullt utnyttet kapasitet i et år utgjøre dette 8300 MWH, eller årsforbruket til 3200 elbiler. Sett i forhold til fossildrevne biler vil 3200 elbiler redusere årlig klimagassutslipp med 15000 tonn CO₂. Arealbeslag for å bygge vei på samme strekket er anslått til 2400 tonn CO₂ pr. 20 år. Anslaget gir en pekepinn om at kraftproduksjon og kraftkrevende industri bør tilstrebes for å lokaliseres i nærhet av hovednettet, og ikke ut i distribusjonsnett. I tillegg vil et ledningsstrekk ha arealbeslag ved at skogen må holdes nede under strekket.
- Å flytte næringsareal nær hovedveien har ingenting for seg mht. klima og miljø. Boligstrukturen i Agder er såpass spredt at uansett lokalisering, vil en industrivirksomhet av denne størrelsen medføre bilbruk eller kollektivtransport til arbeidsreiser. Det finnes ingen areal som kan transformeres langs med hovedveien. Det vil i så fall resultere i fortrenging av annet samfunnsnyttig formål, og med følgende at disse må ta jomfruelig skogsareal i bruk! Froland kommune antar at Arendal- og Tvedestrandskogen har tilsvarende kvalitet som skogen på Bøylestad. Froland kommune anslår også at et arealbeslag på 1800 daa i jomfruelig skogsareal vil uansett lokalisering måtte regne med å komme i konflikt med viktige naturtyper.
- Uavhengig av energikilde så vil transport på sjø eller vei forbruke mer energi enn jernbanetransport. Den teknologiske utviklingen er enda ikke kommet så langt at transport av gods på vei og sjø har et reelt null-utslipp transport. I motsetning til personbiltransport øyner man heller ikke en snarlig omlegging til null-utslipp kjøretøyer. Det må forventes at godstransport på vei og sjø vil foregå med fossildrevne kjøretøy og fartøyer i mange år fremover. Regjeringens målsetning om oppbygning av «batterivarekjede» er enda ikke fastsatt. Pr. dags dato råder det en usikkerhet hvor man henter råvarer til kraftkrevende produksjon. Man har registrert at det utvinnes mineraler som bl.a. kan anvendes i batteriproduksjon på Senja og Kiruna. Det gir pekepinner om at godstransport til kraftkrevende industri kan foregå over lange distanser. Froland kommune mener at kraftkrevende industri må lokaliseres der den har med muligheter til godstransport på både bane, vei og sjø, for at man på nasjonalt (og globalt) nivå kan holde klimagassutslippene (og energiforbruk) til godstransport på et minimum. Froland kommune anslår videre at godstransport til kraftkrevende industri vil være en større utfordring for klima/miljø enn arbeidstransport til/fra kraftkrevende industri.
- Froland kommune mener at det ikke finnes alternativ lokalisering av næringsarealer til kraftkrevende industri enn på Bøylestad. Alternativet er ingen næringsutvikling i østre del

av Agder. En stilstående næringsutvikling vil medføre at klimagassutslippene fra industrien på kommunalt og regionalt nivå ikke øker. Men det vil også medføre at det ikke blir gjort noen grep med den lave levekårene som regjerer i regionen og at Froland kommune ikke får progresjon i å skape arbeidsplasser innenfor egen kommune.

Froland kommune har foretatt konsekvensutredning på kommuneplannivå for områdene naturmangfold, landskap, kulturminner, friluftsliv, forurensing, klimagassutslipp/transport, vannmiljø og økosystemtjenester. Froland kommune forutsetter at man på detaljplannivå, når type kraftkrevende industri er mer kjent, må komme med ytterligere konsekvensutredninger mht. klimagassutslipp, kjølevannanlegg osv.

Vi ber med dette Statsforvalteren i Agder oversende saken til kommunal- og distriktdepartementet for avgjørelse. Viser til tidligere oversendt dokumenter i saken og ber dem vedlegges oversendelsen.

Med hilsen

Ole Tom Ørnevik
Rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Agder fylkeskommune
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET